

Latvijas Okupācijas muzeja

apkārtraksts nr. 37, 2014. gada pavasarī, Rīgā

Gandrīz tikai labas ziņas

Negribas sākt ar ierasto: "Ir labas ziņas, un ir sliktas ziņas." Ir, bet nav. Varētu teikt – ir gandrīz tikai labas ziņas un viena ne pārāk slikta.

Viena labā ziņa ir tā, ka Latvijas Okupācijas muzeja gadā muzeja atbalstītāji Nākotnes Nama jaunajai ekspozīcijai un muzeja iekārtošanai apaļos skaitļos ziedojuši \$200 000, kas eiro izteiksmē ir ap 150 000. Samaksāti daudzi solījumi. Klāt nākuši arī vairāki lieli ziedojumi. Pēc finansālās krīzes un NN projekta apturēšanas šī ir tiešām lieliska ziņa. Ceram, ka tā varēsim nodrošināt muzeja un ekspozīcijas iekārtošanai vēl vajadzī-

go finansējumu. Labi, bet slikti, ka mērķa sasniegšanai vēl laiks.

Otra arī ļoti laba ziņa ir valsts finansējuma pieaugums, turklāt ne jau niecīgs. Apaļos skaitļos gandrīz neiedomājami, ka no nepilniem 40 000 eiro, ko krīzes gados bijām katru gadu saņēmuši iepriekšējos četros gados, valsts dotācija pieaugusi par apaļiem 100 000 eiro, kopā 139 000, kas jau ir gandrīz ceturtdaļa muzeja operatīvā budžeta. Tas ļauj uzelpot un sākt atjaunot krīzes laikā iesaldētās darbības jomas un gatavoties paplašinātajam darbam jaunajos apstākļos.

Trešā labā ziņa ir muzeja atbalstītāju devums "Draudzīgā izaicinājuma"

garā. Kad to krīzes dziļākajā brīdī rosināja muzeja drauga un labvēļa Edvarda Andersa (*Edward Anders*) solījums četru gadu laikā katru gadu ziedot \$20 000, bijām jau samazinājuši darbinieku algas, apturējuši dažas muzeja programmas un bažījāmies par vajadzību vēl vairāk ierobežot savu darbu. "Draudzīgais izaicinājums" palīdzēja ne tikai noturēties, bet arī sākt skatīties uz priekšu. Kopā līdz 2013. gada beigām 66 muzeja atbalstītāji muzeja nākotnē bija ieguldījuši 200 000 latu jeb \$400 000. Lielākie ziedojumi četru gadu laikā bija Edvarda Andersa un Dzintras Bungs devums – vairāk nekā 40 000 latu katrs. >>

Gandrīz tikai labas ziņas

>> Ne tik laba, bet tomēr laba ziņa, diemžēl kārtējā – aizkavēšanās Nākotnes Nama īstenošanā. Sākotnēji bija paredzēts, ka NN būs gatavs 2013. gada 31. decembrī. Tam arī gatavojamies, un tagad būtu gatavi atvērt durvis Rīgas apmeklētāju masām. Taču arvien nav gatavi celtniecībai nepieciešamie tehniskie plāni, jo firma, kam līdz 20. janvārim plāni bija jāiesniedz, to nav izdarījusi. Visu gadu esam sadarbojušies ar arhitektiem un konstruktoriem, lai plāni taptu. Zinām, ka tie principā ir gatavi, bet... Tagad liekas, ka plānus varam gaidīt labi ja rudenī, celtniecību nākamajā gadā – ar divu gadu novēlošanos.

Turam ikšķus un strādājam. Darba netrūkst. Un tā arī laba ziņa – šovasar muzejs strādā trīs vietās: vecajā ēkā Strēlnieku laukumā, pagaidu telpās Raiņa bulvārī un bijušajā Čekas namā Brīvības un Stabu ielas stūrī.

Muzeju apmeklē daudzi žurnālisti un ārzemju valsts personas, kuras muzejā atrod informāciju, no kā uzreiz kļūst skaidrs, ka Ukrainas notikumiem ir sena priekšvēsture. Tā Kanādas ārlietu ministrs Džons Bērdss (*John Baird*) pēc muzeja apmeklējuma teicis, ka tas viņam būtu ļoti noderējis pirms apmeklējuma Ukrainā, jo te viss kļuvis pilnīgi skaidrs. Kā muzeja Goda padomes loceklis Pauls Gobls (*Paul Goble*) pirms gada tei-

ca – muzejs kļūst arvien nozīmīgāks (<http://ej.uz/apkartraksts36>).

Un beidzot labā ziņa – nāk direktoru maiņa. Nākamais apkārtraksts jau būs pirmais jaunā direktora Dr. Gunāra Nāgela zīmē. Esam pateicīgi Dr. Gundegai Michelei par muzejā līdz šim nesavtīgi ar ideālismu un prasmi ieguldīto 21 gadu, no tiem pēdējos 12 gadus kā muzeja direktorei. Saku – līdz šim, jo Gundega ir solījusi muzejam nākt talkā arī turpmāk. Un saku – lai labs sākums jaunajam direktoram. Vēl daudz nozīmīga un svarīga, un laba darāmā priekšā. //

Valters Nollendorfs,
OMB valdes priekšsēdis

Zviedrijas karalim dāvina bērniņas foto

Sölliden Palace 1956. 17. 7.

Šogad 26. martā Okupācijas muzeju apmeklēja Zviedrijas karalis Kārlis XVI Gustavs un karaliene Silvija. Augstajam viesim muzejā pasniedza īpašu dāvanu – divas fotogrāfijas, kurās karalis, būdams vēl mazs zēns, redzams, turot rokās Latvijas karodziņu.

Fotogrāfijas tapa 1956. gadā, kad neliels pulks Vācijā nonākušo latvie-

šu bēgļu bērnu no vasaras nometnes Zviedrijā devās tikties ar toreizējā Zviedrijas troņmantnieka, tagadējā Zviedrijas karaļa Kārļa XVI Gustava, ģimeni viņu vasaras rezidencē Sölidenas pils parkā. Latviešu bērns sagaidīja karaļa māte princese Sibilla, viņa trīs māsas Margarēta, Dezirē, Kristīne un pats troņmantnieks – jauns zēns. Latviešu puisēns Elmārs E. Rozītis, tagad Latvijas Evaņģēliski

luteriskās baznīcas ārpus Latvijas arhibīskaps, pasniedza Zviedrijas kronprincim Latvijas karodziņu. Princesei Sibillai savukārt latviešu bērni dāvināja ar latviskiem ornamentiem izšūtu sedziņu.

Simbolisko dāvanu Okupācijas muzejā Zviedrijas karalim pasniedza Latviešu kopības Vācijā pārstāve Aija Ebdene, kura bija minēto notikumu aculieciniece. //

Kanādas ārlietu ministrs atzinīgi novērtē Okupācijas muzeja apmeklējumu

Pēc Kanādas ārlietu ministra Džona Bērda (*John Baird*) vizītes Okupācijas muzejā Kanādas vēstnieks Latvijā Džons Morisons (*John Morrison*) OMB valdes priekšsēdim Valteram Nollendorfam nosūtīja pateicības vēstuli: "Šādas nozīmes vizītes organizēšanai ir nepieciešami uzticami partneri, tādēļ mēs esam pateicīgi par sadarbību. Kanādas delegāciju iespaidoja informatīvais stāstījums, kā arī Jūsu personīgais skatījums un komentāri. Kanādas vēstniecībai Jūs esat viens no tuvākajiem partneriem, un mēs ceram uz turpmāku sadarbību." //

"Stūra māja" vaļā!

Stūra mājas atvēršanas sarīkojums 2014. gada 30. aprīlī. Vairāk lasiet 4. un 5. lpp. >>

"Stūra māja" vaļā!

Bijušās Latvijas PSR Valsts Drošības komitejas – "Stūra mājas" – durvis, pa kurām iestādē nāca izsauktie cilvēki, atkal ir atvērtas. Šoreiz tajās var iet bez bailēm.

Kopš 1. maija "Stūra māja" darbojas Latvijas Okupācijas muzeja izstāde par čeku. (Palikām pie šā tautas dotā padomju režīma represīvās iestādes nosaukuma, kas laika gaitā bija vairākkārt mainījies. Iestādes būtība saglabājas – čeka.)

Nepilna mēneša laikā no 1. līdz 21. maijam muzeja veidoto bezmaksas izstādi bija apmeklējuši 6200 cilvēku, bet 17. maijā – Muzeju naktī – sešu stundu laikā izstādei bija 2350 apmeklētāju.

Ienākot pa stūra durvīm, priekštelpā aiz restotā caurlaides loga redzami čekas darbinieku silueti. Pie sienas augšpusē Dzeržinska portrets, bet zemāk – kaste, kur iemest Valsts drošības komitejai domātos iesniegumus. Kaste stāv vismaz no septiņdesmitajiem gadiem. Ikviens apmeklētājs saņem caurlaidi – bezmaksas biļeti, kas ir 1941. gada caurlaides replika.

Ēkā, protams, nav izstāžu zāles, tomēr vēsturnieki Inese Dreimane, Richards Pētersons un mākslinieks Rolands Vēgners ir centušies nelielajos kambariņos un ēkas plašākajā telpā – bijušajā iestādes darbinieku ēdnīcā – izveidot informatīvu un interesantu izstādi.

Pēc caurlaides apmeklētāji nonāk telpā, kas veltīta ēkas arhitektam Aleksandram Vanagam. Viņš bija ievērojams Rīgas latviešu arhitekts, kura projektētās ēkas joprojām pilsētā dara skaistu. Viņa mūžu aprāva sarkanais terors. 1919. gadā Stučkas valdības laikā arhitekts tika nošauts. Tā viņa liktenis sasaucas ar paša projektētās ēkas likteni.

Lielākajā telpā ir ievietoti seši kustiģi stendi. Tie stāsta par čekas darbību, par bruņoto pretošanos no 1944. līdz 1957. gadam, par nevardarbīgo pretestību, par dzīvi dzelzs priekš-

Okupācijas muzeja veidotā izstāde par čekas darbību

Ieslodzīto pastaigu laukums

kara šajā pusē un par čekas upuru piemiņas vietām Latvijā. Uz sienas ir izvilkums no Krievijas Federācijas Kriminālkodeksa 58. panta par dzimtenes nodevību, pēc kura tika "tiesāti" lielākā daļa čekas upuru. Blakus telpā

ir iekārtota video skatīšanās vieta. Tur tiek rādīta muzejā sagatavotā filma par čekas upuriem.

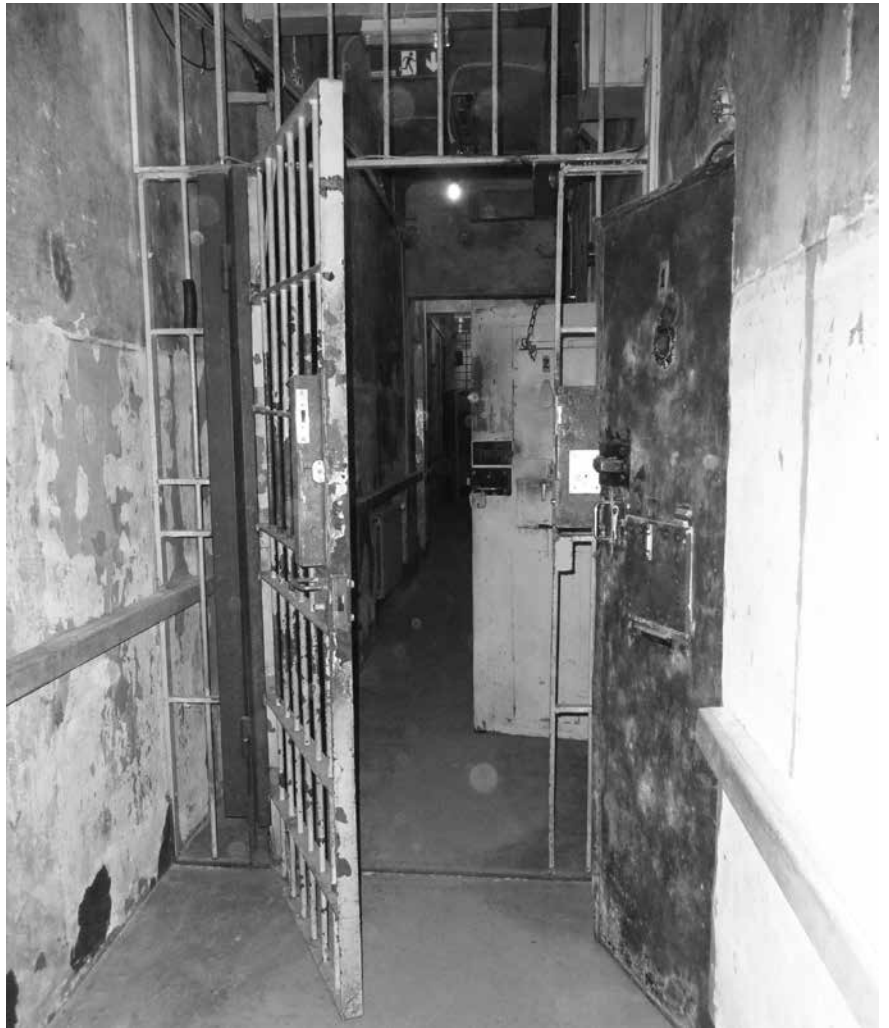
Nozīmīgākā ekspozīcijas vieta ir šautuve. Tur 1941. gadā tika šauti cilvēki, ko padomju okupācijas režīms

atzina par saviem ienaidniekiem. Vēsturnieki ir atpazinuši šautuves vietu vienā no vēlākās virtuves telpām. Pēc kara gados ēka ir pārbūvēta, tomēr grīdas flīžu zīmējums un tās tuvums vietai, kur ēkas iekšpusē var iebraukt smagā mašina, ļāva šo vietu saziņēt. Apmeklētāji šautuvē ienākt nevar, to aizklāj stikla priekšsargs. Cilvēka skatienam piemērotā augstumā ir izgaismotas 5 ložu čaulītes, ko čekas mājā savāca Nacionālās sardzes daļinieki. Uz aizsedzošā stikla ir atveidoti paraksti, kas redzami uz aktiem par sprieduma (nāvessoda) izpildi. Vēsturniece I. Dreimane uzskata, ka čekas komandants Jermolajevs, kura paraksts uz akta vienmēr ir pirmais, bija nāvessoda izpildes organizators, iespējams, arī pats šāvējs.

Otrs muzeja piedāvājums ir ēkas apskate gida pavadībā. Apskate sākas pirmajā stāvā kameru zonā, ved uz ieslodzīto pastaigu laukumu, pagrabstāva kamerām un tad uz ēkas augšējiem stāviem. Tur apmeklētāji var noklausīties Lūcijas Garūtas kantātes "Dievs, Tava zeme deg" fragmentu un uzzināt par robežsardzes ģenerāli Ludvigu Bolšteinu. Apskate noslēdzas vienā no stūra kabinetiem. No tā paveras brīnišķīgs skats uz Brīvības ielu. Vairāki apmeklētāji ir teikuši, ka kustīgā, dzīvā ielas ainava sniedz gandarījumu, ka čekas laiks ir pagājis, "izgājis kā dūmi". Ticam, ka uz neatgriešanos.

Muzeja projektu veidoja četri darbinieki, tomēr tā tapšanā palīdzēja vairākums Okupācijas muzeja darbinieku. Paldies! Vēl atsevišķi vēlos pateikties izstādes tekstu brīvprātīgajiem tulkotājiem – Dzintrai Bungas, Gundegai Michelei, Gunāram Nāgelam, Valteram Nollendorfam un Dagnijai un Aivaram Staško.

Izstādi varēs apskatīt līdz 19. oktobrim katru dienu, izņemot otrdien. Biļetes uz gidu vadīto ekskursiju var nopirkt internetā www.bilesuserviss.lv vai arī pieteikt, zvanot pa tālruni + 371 67105220. //

Skats uz ieslodzījuma kameru durvīm ēkas pagrabstāvā

Līga Strazda,
projekta "Izstaigā Stūra māju"
vadītāja

"Stūra mājas" gidu komanda (no kreisās): Krista Saberova, Aivars Riekstiņš, Ieva Ozoliņa, Liliāna Vancāne, "Stūra mājas" projekta vadītāja Līga Strazda, Signe Irbe, Mārtiņš Zvidriņš, gidu vadītāja Aija Abene, Aija Erta

Gundega Michele: Muzeja misija paliks nemainīga – atminēties, pieminēt, atgādināt

Okupācijas muzeja fonda valdes priekšsēdētāja vietniece Gundega Michele. 2000. gada 12. marts

Šogad 1. jūlijā ilggadīgā Latvijas Okupācijas muzeja direktore Gundega Michele muzeja vadību nodos jaunā direktora Gunāra Nāgela pārziņā. Pirms direktora pienākumu nodošanas aicināju Gundegu uz sarunu par muzejā pavadīto laiku.

Jūs, Gundega, bijāt to cilvēku vidū, kuri 1993. gadā dibināja Latvijas Okupācijas muzeju. Pastāstiet, lūdzu, kā kļuva par tā direktori?

Jā, toreiz oficiālais nosaukums bija "Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonds (OMF)", ko 1993. gada 6. maijā 11 OMF dibinātāju vārdā reģistrēja Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā. Līdz ar to iznāk, ka sabiedriskā labuma nevalstiskā organizācija, kas vada un uztur muzeju un ko tagad sauc "Latvijas Okupācijas muzeja biedrība (OMB)", kā arī muzeja ekspozīcija šogad sasniedz pilngadību.

Biju viena no dibinātājiem, jo muzeja ierosinātājs vēstures profesors Paulis Lazda mani aicināja palīdzēt

muzeju veidot. 1993. gada sākumā profesors Lazda bija uz neilgu laiku Latvijā ar saviem amerikāņu studentiem, kurus viņš iepazīstināja ar Eiropas vēsturiskajām vietām. Es biju Rīgā savā akadēmiskajā atvaļinājumā visu pavasara semestri un man bija diezgan daudz brīva laika. Ar daudzu muzeja idejas atbalstītāju palīdzību paguvām izveidot un 1. jūlijā atklāt muzeja ekspozīcijas pirmo posmu – izstādi par Baigo gadu. Kad man vasaras beigās bija jāatgriežas savā maižes darbā Čikāgā, turpmāko muzeja

izveidošanas darbu Rīgā vadīja Anna Zoldnere. Nākamajos gados muzeja ekspozīciju papildināja un pabeidza 1998. gadā. Pa to laiku es strādāju Čikāgā, bet gan vasaras, gan ziemas brīvlaikus pavadīju Rīgā dažādos muzeja organizatoriskos darbos un, arī esot Čikāgā, palīdzēju sagatavot muzeja tekstus galvenokārt latviešu un angļu valodā. Šajā laikā ar OMF notika dažādas iekšējas pārmaiņas, un es esmu bijusi gan OMF valdes locekle, viena no trim direktoriem, valdes priekšsēde, padomes locekle un valdes priekšsēža vietniece. Ar visiem spēkiem centos palīdzēt muzeja attīstībai, jo biju un esmu vēl šodien pārliecināta, ka Okupācijas muzejam ir neaizstājama nozīme Latvijas valsts tēla attīstībā.

No 1999. gada mainījās muzeja vadība, bet tā nenostabilizējās, un 2001. gada vasarā muzejs atkal meklēja direktoru. Uzdrošinājos pieteikties, un mani pieņēma, lai darbu sāktu ar 2002. gadu. Tad muzejā jau strādāja 24 darbinieki, ekspozīcijas apmeklētāju skaits bija 40 000 gadā, darbojās dažādas nodaļas – toreiz sauktas par programmām, piemēram, Izglītības, Pētniecības, Piemiņas vietu programma. Mans pirmais galvenais uzdevums bija iegūt muzejam valstisku atzinību – Muzeju valsts pārvaldes akreditāciju, kas ir apliecinājums muzeja darbības atbilstībai Latvijas Muzeju likumam. Akreditāciju piešķīra uz pieciem gadiem, un tā tagad ir jau divreiz atjaunota.

Kāds bija lielākais izaicinājums jūsu darbā?

No 11 OMF dibinātājiem pieci visu mūžu bija dzīvojuši Latvijā, trīs gandrīz visu mūžu – Austrālijā un trīs – ASV. Man likās ļoti svarīgi, ka visi kopā varam strādāt ar vienotu mērķi un nesagrupēties kā "mēs" un "viņi". Man vēl arvien tas liekas svarīgi, ka vienmēr priekšplānā ir tas, kas mums ir kopējs, un atšķirības cenšamies izprast un pie tām pierast. Muzeju veidot un attīstīt ir palīdzējuši ļoti daudzi nesavtīgi muzeja atbalstītāji, kas nodrošina muzeja pastāvēšanu. Pie lielākajiem izaicinājumiem ir arī

No labās: Gundega Michele un Tamāra Stūris, dāvinot ģimenes arhīva materiālus Latvijas Okupācijas muzejam. 1997. gads

jāpiemin rūpes par muzeja finansiālo stāvokli. Man visnepatīkamākais uzdevums bija, kad krīzes dēļ valde uzdeva samazināt budžetu, kas bija iespējams vienīgi ar algu un darba laiku samazinājumu, no kā tikai šogad esam atguvušies.

Muzeja darbinieki un atbalstītāji ar lielu pacietību ir sekojuši līdzi Nākotnes Nama projektam.

Kādas jūs redzat Latvijas Okupācijas muzeja attīstības perspektīvas pēc desmit un divdesmit gadiem?

Pēc desmit un divdesmit gadiem muzejs noteikti būs atkal savā ideālajā novietojumā Vecrīgā pēc arhitekta G. Birkerta plānojuma pārbūvētajās un paplašinātajās telpās. Bet telpas būs jau atzītas par šaurām un nākamais paplašinājums – plānots. Muzejam būs stabils finansējums, kādu Valters Nollendorfs ir jau ierosinājis – izdevumu trešā daļa no valsts, trešā daļa no ziedojumiem un trešā daļa no projektiem. Muzejs būs starptautiski vēl plašāk pazīstams, un apmeklētāju skaits jau sasniedzis iespējamo maksimumu – ap 200 000 gadā. Nemai-

nīga paliks muzeja misija: atminēties, pieminēt, atgādināt.

Ko vēlat jaunajam direktoram?

Lai viņam allaž izdodas piesaistīt muzeja darbam un atbalstam cilvēkus, kuri ir tik pārliecināti par Okupācijas muzeja vērtību, ka muzejs kļūst par viņu sirdslietu. Protams, vēlū arī spēku, veselību un Dievpalīgu.

Ar kādām izjūtām jūs atvadāties no direktores darba muzejā?

Ar gandarījumu, ka daļa no mērķiem ir panākta – valsts finansiālais pabalsts šogad nopietni palielināts, pagaidu telpās darbiniekiem ir piemērotas darba vietas, pagaidu ekspozīcija ir atzinīgi novērtēta, un muzeja apmeklētāju skaits jūtami palielinās. Ar žēlumu, ka Nākotnes Nama projekts kavējas. Ar pateicību visiem muzeja tagadējiem un bijušajiem darbiniekiem par sadarbību un atbalstu. Ar cerību, ka vēl kādu laiku varēšu būt muzejam noderīga. //

Ar Gundegu Micheli sarunājās
Inese Krieviņa,
OM sabiedrisko lietu vadītāja

Noslēdzies eseju konkurss "No pretošanās līdz Atmodai. Latvijas Tautas fronte"

Konkursa noslēgums Daugavpils Valsts ģimnāzijā

Muzeja Izglītības nodaļa sadarbībā ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju šajā mācību gadā rīkoja skolēnu eseju konkursu "No pretošanās līdz Atmodai. Latvijas Tautas fronte". Konkursa dalībnieki no Liepājas, Daugavpils un Valmieras skolām pētīja novadu vēsturi, intervējot cilvēkus un vācot materiālus par savu radinieku vai tuvākās apkārtnes iedzīvotāju dzīvi padomju okupācijas laikā, par pretošanos padomju režimam un neatkarīgas Latvijas idejas uzturēšanu okupācijas apstākļos.

Lai palīdzētu pilnīgāk izprast attiecīgo laika periodu, pagājušā gada oktobrī muzejs skolēniem un skolutājiem rīkoja konferenci, kurā piedalījās 30 skolēnu. Dalībniekiem bija iespēja dzirdēt uzstāšanos par pretošanos padomju okupācijas varai, Latvijas Tautas fronti, nodarbību par pētījumu veikšanu, vēstures avotiem un intervēšanas metodēm. Skolēni tikās ar Atmodas laika notikumu aculieciniekiem un apmeklēja Latvijas Tautas frontes muzeju.

Šā gada martā Daugavpils Valsts ģimnāzijā, Liepājas muzejā un Kocēnu kultūras namā notika kon-

kursa noslēguma pasākumi, kuros skolēni prezentēja savus darbus. 4. jūnijā muzejā notika noslēguma pasākums, kurā muzeja darbinieki un viesi iepazīnās ar labākajiem darbiem. Pēc tam skolēni un skolutāji baudīja "lielo balvu" – ekskursiju "Stūra māja", bet pēc tam – izklaides pasākumus.

Ar konkursa uzvarētāju darbiem drīzumā varēs iepazīties Okupācijas muzeja Izglītības nodaļas tīmekļa vietnē www.omip.lv. //

Inguna Role,
OM Izglītības nodaļas vadītāja

■ In Memoriam

Kristaps Gustsons

(03.03.1991–25.05.2014)

*Ar skumjām pieminam mūsu kolēģi, muzeja gidu, vēsturnieku Kristapu,
kurš pāragri aizgāja smagas slimības dēļ.*

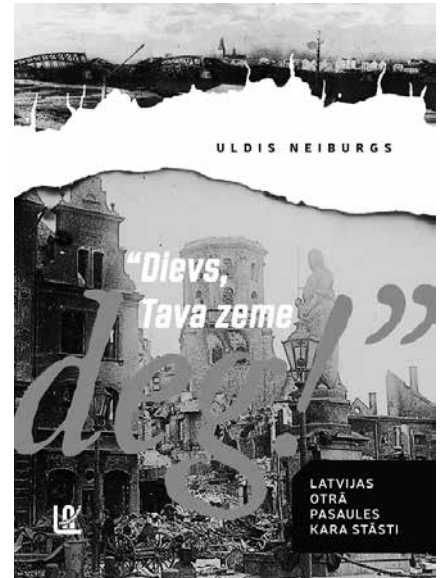
Izdota grāmata "'Dievs, Tava zeme deg!'" Latvijas Otrā pasaules kara stāsti"

Atvēršanu 2014. gada 6. maijā pārpilditajā Latvijas Kara muzeja konferenču zālē piedzīvoja apgāda "Lauku Avīze" izdotā Latvijas Okupācijas muzeja pētnieka Dr. hist. Ulda Neiburga grāmata "Dievs, Tava zeme deg! Latvijas Otrā pasaules kara stāsti". Darba pamatā ir 33 populārzinātniski raksti, kas sarakstīti, izmantojot Latvijas, Vācijas, Krievijas, ASV un citu valstu arhīvu dokumentus, tālaika aculiecinieku liecības un plašu literatūras klāstu.

Daudzi darbā skartie temati (okupācijas varu maiņa Rīgā 1941. gada 1. jūlijā un 1944. gada 13. oktobrī, Lielās Horālās sinagogas nodedzināšana, K. Kalēja lieta, Salaspils koncentrācijas nometne, latviešu leģions un 16. marts, K. Čakste un Latvijas Centrālā padome, latvieši – Bruņinieka krusta kavalieri, padomju okupācijas varas noziegumi 1944./1945. gadā u.c.) pēc kara bijuši sagrozīti vai noklusēti okupētajā

Uldis Neiburgs grāmatas atvēršanā Latvijas Kara muzejā

Latvijā, daļēji neērti trimdā Rietumos un pretrunīgi un aktuāli arī pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas mūsdienās.

Grāmata nopērkama lielākajās Latvijas grāmatu tirdzniecības vie-

tās, t.sk. Okupācijas muzeja grāmatu galdā.

Jau pirmajā nedēļā pēc atvēršanas grāmata ieņēma 1. vietu starp Jāņa Rozes un Valtera un Rapas grāmatniecību pirktaķajām grāmatām. //

Vērtīga iekārta kinomateriālu digitalizēšanai

Okupācijas muzejs iegādājies 8 mm un super 8 mm kino materiālu digitalizācijas iekārtu. Digitalizācijas process ļaus filmu attēlu kvalitāti pārveidot modernajos attēlu glabāšanas un rādīšanas formātos.

Kinoamatieri ar savām filmu kamerām 20. gadsimtā bijuši klāt vairākos nozīmīgos vēstures notikumos, ko dažreiz nav iespējusi iemūžināt profesionālās filmu studijas. Tas ir vērtīgs vēstures un arī sociālās vēstures avots.

Ar līdzfinansējumu iekārtas iegādē piedalījās muzeja ziedotāji Anita un Guntis Liepiņi (LVL 1000) un Grand Rapidu latvieši ar Zigfrīdu un

Paulīni Zadvinskiem vadībā (LVL 1000), kuri izprot krājuma nozīmi un tā pieejamību. Aicinājums ikvienam gan Latvijā, gan bijušajās trimdas zemēs! Ja jums ir saglabājušās šāda veida filmu lentes, lūdzu, neiznīciniet,

bet dāviniet muzejam kā vēstures liecību. //

Andrejs Edvīns Feldmanis,
OM Audiovizuālo materiālu
krātuves vadītājs

Jauniegvumi

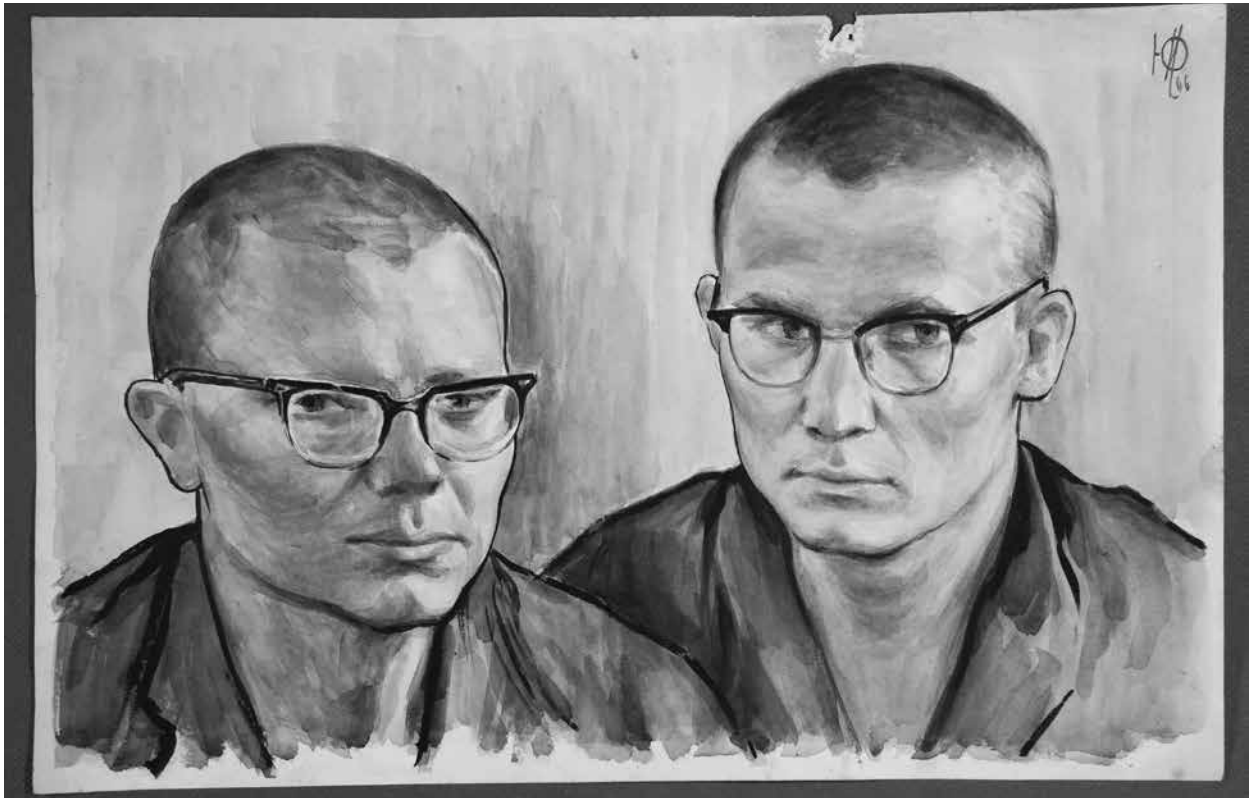
Sagatavojusi Taiga Kokneviča,
Okupācijas muzeja galvenā krājuma glabātāja

Arlettes Andersson dāvinātais sūtņa Jāņa Tepfēra fotoarhīvs, ko saglabājusi sūtņa meita Ileāna Pētersons Zviedrijā. Fotoarhīvs ietver fotogrāfijas par Brīvības cīņām, Latvijas diplomātiskā korpusa darbību Latvijā un ārvalstīs, Latvijas pilsētu un lauku ainavas, Latvijas diplomātiskā dienesta vadītāja pārstāvja Jāņa Tepfēra darbību Zviedrijā 20. gs. 60.–70. gados.

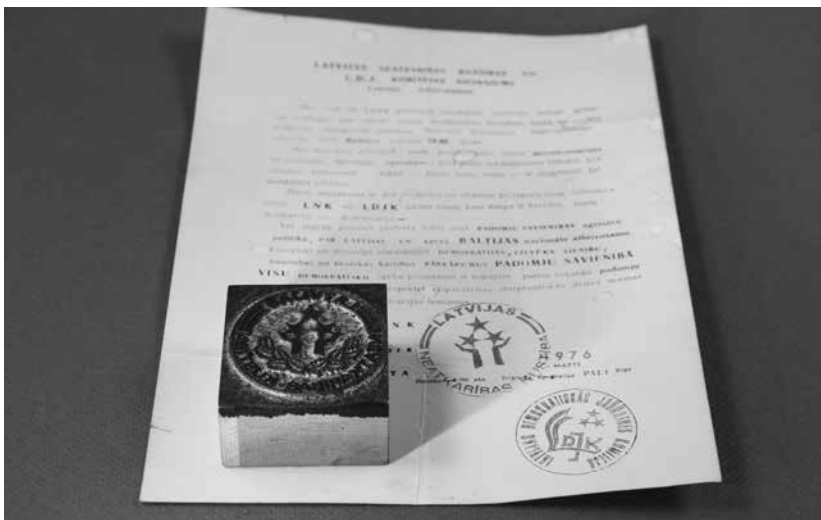
Tējkannu Nikolajam Braunam uz ieslodzījuma vietu nometnē Permas apgabala Kučino ciemā atveda māte krievu dzejniece Marija Ivanovna Komisarova 1975. gada vasarā un atdeva dēlam tikšanās laikā. Tējkannu Nikolajs Brauns lietojis ieslodzījuma laikā nometnē Permas apgabala ciemā Kučino un trīs gadus (1976.–1979. pavasaris) režīma izsūtījumā Belij Jar Verhiketas rajonā Tomskas apgabalā. Tējkanna noderēja, lai pagatavotu stipru tēju. Šajā tējkannā pagatavotā tēja daudzkārt tika dzerta kopā ar likteņa biedru Gunāru Astru ieslodzījumā nometnē Kučino savstarpējo sarunu laikā.

Jāņa Mētras dāvinātais zīmējums – brāļi Jānis un Andris Mētras ieslodzījuma laikā Mordovijā. Zīmējis ieslodzītais mākslinieks no Ļeņingradas Jurijs Ivanovs. 1962. gadā, Kubas krīzes laikā, Andris Mētra dienēja Padomju armijā Baškīrijā. Vēstulē brālim Jānim Liepājā viņš rakstīja, ka padomju

raķetes notēmētas uz ASV, un lūdza šīs ziņas nosūtīt ASV bruņotajiem spēkiem. Vēstuli kratīšanas laikā atrada Jāņa Mētras dzīvesvietā kopmītnēs Liepājā. 1963. gadā Jāni Mētru notiesāja, piespriežot 15 gadus ieslodzījuma un 3 gadus nometinājuma, Andrim piesprieda 12 gadus ieslodzījuma un 3 gadus

nometinājuma. Ieslodzījumā brāļi atradās nometnē Mordovijā līdz 1971. gadam. Andris Mētra atgriezās Latvijā. Jānis Mētra tika nometināts Krasnojarskas novada Hakasijas Autonomajā apgabalā Altajas rajona centrā Belij Jar līdz 1973. gadam.

Jāņa Rožkalna dāvinātais Latvijas Neatkarības kustības (LNK) arhīvs. Attēlā: Pāvila Brūvera Vācijā sagatavotais LNK zīmogs (speciāli izgatavots bez roktura, lai būtu kompakts un tajā pašā laikā ērti lietojams. Saglabāts, jo Jānis Rožkalns to paslēpa speciāli izveidotā slēpnī pagrabā ķieģeļu sienā) un viens no pirmajiem LNK uzsaukumiem Latvijas iedzīvotājiem 1976. gada martā.

Sagatavots jaunās ekspozīcijas objekts – 1941. gada deportāciju vagona

Jaunajā "Oskara" vērtajā Lietuvas mākslas filmā "Ekskursante" cilvēku deportēšanas vagona galvenajai varonei – desmit gadus vecajai lietuviešu meitenei – ir kā aizvešanas un nelaimju simbols. Ar vagonu viņu varmācīgi aizveda no dzimtenes. Dzemdību laikā tajā iet bojā meitenes māte un gaidītais bērniņš. Vēlāk meitene redz ešelonu, kura vagonos uz Sibīriju atkal tika izvesti lietuvieši. Identisks liktenis piemeklēja arī Latvijas pilsoņus 1941. gada 14. jūnija deportācijas laikā. Kā emocionāli parādīt šā notikuma traģiku? Dzejnieks Pēteris Aigars un komponists Juris Kulakovs to izteicis savīļņojošā kantātē "Sarkanais vilciens". Latvijas Okupācijas muzeja jaunās ekspozīcijas autoriem – vēsturniekiem, māksliniekam Ģirtam Boronovskim un dizainerim Gundaram Gulbim – uzdevums bija pat grūtāks – ar tēla palīdzību ne tikai sniegt zināšanas, bet arī uzrunāt skatītāja jūtas. Tādējādi tapa "Latviešu fonda" finansiāli atbalstītais 1941. gada deportācijas vagona – vienlaikus gan ekspozīcijas stends, gan mākslas darbs. Kā jau mākslas darbs, vagona nav tiešs dzelzceļa vagona atdarinājums, bet tēls. Tas vēsta, ka lopu un preču pārvadāšanai piemēroto vagonu varmākas izmantoja cilvēku izvešanai. No vagona izmestās pēdējās zīmes piederīgajiem tiks meistarīgi

Vagona tā izgatavošanas vietā – galdniecībā Rūjienas novadā

atdarināts un bīrs no vagona aizrestotā loga. Piemēram: "Mīļajai skolotājai no leviņas. Mīļā skolotāja. Varbūt mēs satiksimies, bet nevar zināt. Lūdzu, nododiet pēdējos sveicienus manām skolas biedrenēm. Grūti ir šķirties no dzimtenes un no draugiem. Mazo māsiņu atstāsim audzināšanai Lienītes mammai. Kādreiz jau Jūs viņu redzēsiet. Es nezinu, man ir tik grūti šķirties. Tik grūti no dzimtenes šķirties. Lūdzu, atnāciet un manas bērnu grāmatas atdodiet maniem skolas draugiem."

Kā norādīja mākslinieks Ģirts Boronovskis, vagona atveids izde-

vies ļoti labs, un nepietiks ar sākotnēji iecerētajiem neskaidru cilvēku siluetu atveidojumiem, kuri norauģas blakus slidošajā Sibīrijas ainavā ar video palīdzību. Nepieciešams radīt kvalitatīvus cilvēku veidolus, lai stāsta koptēls būtu pietiekami iespaidīgs. Šobrīd vagona tā izgatavošanas vietā – Rūjienas novadā – gaida brīdi, kad varēs doties uz Rīgu – Latvijas Okupācijas muzeja Nākotnes Namu. //

Ritvars Jansons,
OM ekspozīcijas kurators

Šādi vagona iekļausies muzeja jaunajā ekspozīcijā Nākotnes Namā

Okupācijas muzeja izstāde "Latvijas tragēdija. 1941" Kijevā

Ukraīnas galvaspilsētā Kijevā Nacionālajā muzejā "Golodomora upuru piemiņas memoriāls" šobrīd ir redzama Latvijas Okupācijas muzeja izstāde "Latvijas tragēdija. 1941". Atklāšana notika 19. februārī, kad Kijevā jau bija pirmie kritušie, tādēļ izstādi slēdza. Tomēr pašlaik tā atkal ir atvērta un būs apskatāma līdz 17. jūnijam. Izstādes autori ir Latvijas Okupācijas muzeja vēsturnieki Ritvars Jansons, Ojārs Stepens, muzeja "Ebreji Latvijā" vēsturnieki Ilja Ļenskis un Margērs Vestermanis. Māksliniece – Ieva Nagliņa.

Centrālā tēma izstādē ir deportācijas un holokausti, taču akcentēti arī citi svarīgi 1941. gada notikumi, piemēram, komunistiskā okupācijas režīma politika un represijas, Latvijas armijas virsnieku iznīcināšana Litenē. //

Izstādes atklāšana. No kreisās: "Golodomora upuru piemiņas memoriāla" direktors Viktors Didenko, direktora vietniece Larisa Boiko, Latvijas vēstniece Ukrainā Argita Daudze, izstādes autors Ritvars Jansons, Okupācijas muzeja direktora vietnieks Gunārs Nāgels

Nacionālais muzejs "Golodomora upuru piemiņas memoriāls" Kijevā

■ In Memoriam

Aina Galēja-Dravniece

(1925–2013)

Mecenāte, Triju Zvaigžņu ordeņa kavaliere, ilggadēja Latvijas jaunatnes izglītības veicinātāja, akcijas "Latvijas lepnums" 2009. gada laureāte, Latvijas Okupācijas muzeja atbalstītāja

Lūdzam palīdzību, visu ziedotāju sarakstu veidojot

Latvijas Okupācijas muzejā šobrīd sagatavo sarakstu, kurā būs atzīmēti **visi** ziedotāji, kas muzeja darba atbalstam devuši finansiālos līdzekļus. Sarakstu paredzēts ievietot nerūsējošā kapsulā un iemūrēt Nākotnes Nama pamatakmenī. Muzejs ir varējis attīstīties un strādāt, jo 20 gadu laikā ziedojumi ir saņemti no vairāk nekā 6000 pa visu pasauli izkaisītiem ziedotājiem. Ļoti pūlamies, lai

saraksts būtu precīzs un pilnīgs, bet diemžēl par diezgan daudziem ziedotājiem trūkst informācijas – trūkst precīzas adreses vai ir šaubas par pareizrakstību priekšvārdiem, uzvārdiem vai organizāciju nosaukumiem. Neskaidrības varētu novērst, ja ar ziedotāju varētu sazināties, un visefektīvākais sazināšanās veids ir e-pasts. Tādēļ laipni lūdzam muzeja atbalstītājus atsūtīt savas e-pasta adreses uz šādu adresi: ziedojumi@omfl.lv. Lūdzu,

pievienojiet savu vārdu, uzvārdu un arī pasta adresi, jo ziedotāju sarakstā ir diezgan daudz personu ar vienu un to pašu vārdu un uzvārdu. Saņemtās e-pasta adreses izmantosim vienīgi, lai ar jums no muzeja sazinātos, un tās nedosim nevienai citai iestādei vai personai. //

Ar pateicību visiem muzeja atbalstītājiem,
Gundega Michele

Pateicība Sidnejas Latviešu biedrības Dāmu kopai

Atzīmējot Sidnejas Latviešu biedrības (SLB) Dāmu kopas 40 gadu jubileju, muzeja direktore Gundega Michele un OMB valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs nosūtīja apsveikuma vēstuli.

Apsveikumā muzeja biedrības un muzeja darbinieku vārdā izteikta pateicība ikvienai Dāmu kopas dalībniecei par pašizlīdzīgo darbu muzeja atbalstam daudzu gadu garumā. Pastāvīgais atbalsts ir bijis nozīmīgs muzeja fiziskajā un garīgajā pastāvēšanā un attīstībā.

"Neskatoties uz lielo ģeogrāfisko attālumu, kas mūs šķir, mūs vieno rū-

pes par Latvijas šodien un nākotni. Pateicoties Jūsu morālajam un finansiālajam atbalstam, mēs turpināsim gādāt, lai mūsu tautas pagātnes pieredze un mācības nekad neaizmirstos," raksta G. Michele.

SLB Dāmu kopa Okupācijas muzeju atbalstījusi jau kopš muzeja dibināšanas 1993. gadā.

Divdesmit gadu garumā, nesavtīgi strādājot, Sidnejas latvietes muzejam ziedojušas 26 359 EUR jeb 40 120 AUD. SLB Dāmu kopas nosaukums lasāms Okupācijas muzeja lielāko ziedotāju goda plāksnē, ko ikviens apmeklētājs var aplūkot, ienākot muzejā.

Kā stāsta Okupācijas muzeja pārstāve Austrālijā Ināra Graudiņa, Dāmu kopa līdzekļus vāc, veicot dažādus brīvprātīgos darbus. Viņas gādā par Sidnejas Latviešu nama kafējnicu, kas atvērta katrā sarīkojumā, rīko sarīkojumus, priekšlasījumus, tirdziņus, piparkūku cepšanas talkas, gatavo dzimšanas dienu, bērnu u.c. mielastus. Reizi gadā notiek Dāmu kopas lielais sarīkojums ar siltām pusdienām, karstvīnu, priekšnesumiem un lielo un mazo loteriju. Iegūtos līdzekļus Dāmu kopa ziedo Sidnejas Latviešu biedrībai, Latvijas Okupācijas muzejam un citiem mērķiem. //

Ar ziedojumiem GODINĀTI

no 2013. gada 1. jūlija līdz 2013. gada 31. decembrim

* Ziedojumi Nākotnes Namam

** Ziedojumi Draudzīgajam izaicinājumam

18. NOVEMBRIS – AUD 1000,- Ausma Bļodniece; USD 415,- Latviešu Ev. lut. apvienotā

draudze Kalamazū; 211,- Apvienotā Linkolnas latv. Ev. lut. draudze;

ATZĪMĒJOT OM 20 GADU ATCERI – AUD 5200,- DV Džilongas nodaļa Austrālijā (5000,-*); 2000,- DV Pertas no-

daļa Austrālijā*; 1000,- Daugavas Vanadžu Pertas Kopa*; Latviešu biedrība Rietumaustriālijā*; 200,- Lia un Zigurts Kapelis; 100,- Lisa un Eriks Birzulis; Andris un Dace Dārziņš; LVL 361,- Andrejs V. un Dulcie Ozoliņš;

300,- Dr. Maksims Strunskis;
Inese AUZIŅA-SMITA, jubilejas velte – LVL 20,- Rūta Astra Jēkabsons; 10,- Ilze Jēkabsons;

Roberts BLUMBERGS, dzimšanas dienā – USD 100,- Rasma un Jānis Priede;

Egons EVERSONS, draugu dāvana dzimšanas dienā – AUD 500,- Egons Eversons*;

Modris GALENIEKS, atzīmējot 80 gadu dzimšanas dienu – USD 10 000,- Valija un Modris Galenieks*;

Juris A. KAČIS, fil!, 75 gadu jubilejā – LVL 25,- Dr. Dīna A. Tiltiņa*; USD 250,- Dāvids un Inga Zadvinskis*; 100,- Ināra un Jānis Apinis*; Dagnija un Andris Lācis*; 75,- Jean P. un Constance Gordon*; Konrads un Aija Lubavs*;

KOPZIEDOJUMS – AUD 2260,- filmas "Dream Team" apmeklētāji*;

Arvīds KŪLĪTIS, 90 gadu dzimšanas dienā – USD

200,- Zinta Kūlītis; 100,- Ināra Beitlers un Māra Graube; Jolanta Bokums; John Kūlītis; Paul Kūlītis; 90,- Jēkabs un Agnese Lubis; Ilga un Gunārs Richters; Biruta Zommers; 50,- Maija un Jānis Atvars; Ilmārs Lūsis; Silvija un Juris Orle; Aina Pamovskis; Inese Peterson; Irēne un Ilmārs Smiltiņš; Zinta un Ojars Sovers; Rita Šinka; 35,- Inara Drougas; 30,- Dace un Valdis Garuts; Gunta un Andrejs Grīslis; Janīna Janševics; Anita Pētersons; Rita Sēja; 25,- Māra Reynolds; Ināra Vehvilainen; Žanis un Rozīte Zariņš; 20,- Ruta Jurisons; Bryan un Lisa Kirk;

Prof. Paulis LAZDA, 75 gadu jubilejā – USD 1000,- Biruta Abuls; Dzintars Abuls; Drs. Ilze un Richard Schwartz; 200,- Andis Nīkurs; 100,- Rasma un Jānis Priede; Silvija Rutenbergs; Gunta Vilciņš; 75,- Skaidrīte un Māris Štolcers;

Ingrīda un Ansis MUIŽNIEKS, jubilejas velte –

LVL 90,- Ansis un Ingrīda Muižnieks*; 60,- Andris un Anna Staklis*; 50,- Daina Bīriņa; Silvija Tūbelis-Kurmiņa;

Valters NOLLENDORFS un Dagnija STAŠKO, 3x3 nometnes ievirzes vadītāji – USD 620,- Katskiļu 3x3 nometnes Trimdas ievirzes dalībnieku kopziedojums*;

Anita POČS, atzīmējot 80. dzimšanas dienu – USD 80,- Vēsma un Andris Baltmanis;

Aina RODRIGUEZ-MATA, sveicot 95. dzimšanas dienā – USD 300,- Laimdota Sausais; 95,- Inta un Paulis Duks;

Ilze un Richard SCHWARTZ, pateicībā par 20 gadiem OMFĀ – USD 100,- Silvija Rutenbergs;

Līga STRUNGS, draugu velte, atzīmējot 80. dzimšanas dienu – AUD 600,- Līga Strungs*;

Ilze ŠIMANE, 85 gadu jubilejā – USD 85,- Biruta un Dzintars Abuls.

Ar ziedojumiem PIEMINĒTI

no 2013. gada 1. jūlija līdz 2013. gada 31. decembrim

* Ziedojumi Nākotnes Namam

** Ziedojumi Draudzīgajam izaicinājumam

14. jūnijs – USD 500,- Latv. Organizāciju Apvienība Minesotā (LOAM); 248,- Latviešu Ev. lut. apvienotā draudze Kalamazū; 208,- Vilimantikas Latv. ev. lut. draudze; 185,- Skenektedijas Latv. ev. lut. draudze; 174,- Apvienotā Linkolnas Latv. ev. luter. draudze; 170,- Oregonas Latv. ev. lut. draudze;

Roberts Pēteris ĀBOLS (19. div. leģionārs, miris Sibīrijā

1947. g.) – USD 125,- Maija Sperauskas;

AIZVESTIE – USD 1343,- Grand Rapidas organizāciju Aizvesto piemiņas sarīkojums 2013. gada 14. jūnijā (ziedotāju grupa); 1000,- Grand Rapidas Latviešu biedrība*; Pauline un Zigfrīds Zadvinskis*; 750,- Latviešu Ev. lut. draudze Vašingtonā; 500,- Grand Rapidas Latv. katoļu draudze*; 432,- Grand Rapidas Latv. ev. lut. draudze; 300,- Grand Rapidas Latv. Kreditsabiedrība*; 250,- Jānis un Astrīda Melgalvis*; 200,- Vija Bowles*; 140,- Vija un

Arvīds Dāvidsons (100,-*); 100,- Grand Rapidas Latv. biedrības Dāmu pulciņš*; Grand Rapidas Latv. Pensionāru biedrība*; Indulis Liepiņš*; 61,- Takomas Latv. ev. lut. draudze; 60,- Ausma un Ēriks Ziediņš; 50,- Inese un Udell Blanchard; Jānis Jansons*; Olga Jansons*; Elmārs Kalnraups*; Dace Nichols*; Velga un Jānis Plāte*; Lidija un Vitalijs Tarbunas*; Brons un Marija Visockis*; 30,- Vilmārs Melbārdis; Jānis Rikāns; Antonija Sinkevičs; 25,- Elza Laukvīrs; Edmunds Zadvinskis; 20,- Elizabete Vittands;

- Voldemārs APINIS** – USD 50,- Michael un Kathy Marzano;
- Tālis BERGS** – USD 300,- Inta Grace;
- Alfs BĒRZTĪSS** – USD 100,- Pitsburgas Latv. ev. lut. draudze; 75,- Ilgvars un Aija Spilners;
- Andrejs BIČEVSKIS (miris 2013. g. 20. maijā)** – AUD 200,- Anna un Andrejs Bičevskis;
- Andris BITE** – USD 50,- Aina un Jānis Baumanis;
- Nikolajs Benjamin BLUĶIS** – USD 50,- Jānis un Toni Praudiņš;
- Eiženija BLUMBERGA** – USD 50,- Dagmāra Lejnieks*;
- Georgs BOGDANOVIČS** – LVL 200,- Osvalds Aizstrauts*;
- Pēteris CIRSIS un ģimene** – USD 50,- Lidija Pētersons;
- Johanna un Monvīds DĪĶIS** – USD 100,- Otto Rēķis;
- Aleksandrs DINSBERGS** – USD 100,- Līga Stam Ziemelis;
- Dr. Aina DRAVNIEKS-GALEJS** – CAD 100,- Vija Ruņģis*; USD 500,- Rasma Upmanis; 100,- Modris Mednis ar ģimeni;
- Bernis EPERMANIS** – USD 100,- Korp. Beveronijas Berna Epermaņa Fonds;
- Felikss ĒRMANIS** – USD 100,- Solveiga Ērmanis;
- Arturs GINTERS** – USD 50,- Aija un John Sedlak;
- Augusts GRASIS** – USD 50,- Aina un Jānis Baumanis;
- Heino GRAUSS** – USD 150,- Arija Grauss;
- Ludmila GREEVER un Rita PETRIČEKS** – USD 250,- Linda un Martin Greever;
- Eriks IEVIŅŠ** – USD 100,- Ingrida Ieviņš; Inta Ieviņš; 25,- Andris Ieviņš; Daina West Ieviņš; Baiba Zariņš Ieviņš; Māra Zariņš Ieviņš;
- Edgars un Alma JIRGENS** – CAD 1000,- Ivars un Anita Gai-de, un Vija Kluchert*;
- Ojārs JURKA** – USD 25,- Atis Jurka;
- Elza KALNIŅA** – USD 250,- Ilze Lācis; 30,- Mirdza Zandberga-Saule;
- Nadija un Arnolds KOPĀNS** – USD 50,- Kārlis Kopāns;
- Gastons KORULIS** – CAD 100,- Inta Briedis; Pāvils un Laila Cakuls; Elga Ozoliņš*; Maija Vītols; 35,- Austrā Kirkup; USD 100,- Elga un Juris Krasts; 50,- Yvette Krasts;
- Olģerts KRASTS** – USD 50,- Daina Baumanis;
- Ilga KRESLINS, dzim. Macernieks (mirusi 2013. g. 1. septembrī)** – CAD 500,- Vija Tate; 100,- Aina Macernieks; Ārija KRIEVIŅŠ – USD 1000,- Haralds Krieiviņš;
- Valdis KRŪMIŅŠ** – USD 50,- Erika Clawson;
- Lidija KŪLMANE STĒRSTE** – USD 100,- Valda Dundurs;
- Ausma KURLANDE** – USD 25,- Dagmāra Strautiņa;
- Dr. Andrejs ĶĪSIS** – USD 5000,- Ilona Ķīsis; 200,- Egils un Natalia Kaktiņš; 100,- Anda un William Cook; Rasma un Gunars Klipsons; Konsen ģimene; Dzintra un Vilmārs Kukainis; Brigita un Viktors Millers; Ilze un Jānis Resnis; Ināra Rožukalns; Ilga B. Švechs, Ph.D.; Ināra Zariņš; 75,- Nora un Pēteris Renerts; 50,- Zenta Apinis; Edvins un Ruta Auzenbergs; Baiba un Bill Crawford; Kārlis un Ilze Čečeris; Livija un Indris Eidemanis; Sarmīte un Alfreds Grava; Kalvis un Valerie Kampe; Haralds un Anna Mazzariņš; Arturs un Ilga Rubenis; Daina un Andris Ūdris; 40,- Rute un Laimonis Krūmiņš; 35,- Alfreds un Laimdota Zvejnieks; 30,- Ingrida Ieviņš; Rita Kaugurs; Valda Zemesarājs; 25,- Klīvlādes Latviešu pensionāru apvienība; Uldis Brošs; Maija Grendze; Velta Šulcs; Valda Tominš; Jānis Vaskis; Guna Wilkolak; 20,- Irene Ūdris;
- Dr. Eugene LAPKASS** – USD 200,- Albert Beltrami;
- Lidija LEBEDOVŠ** – USD 25,- Helene Pizics; Anita Počs;
- Voldemārs LIEPIŅŠ** – USD 50,- Liega Arnett;
- Elvīra MANČA, māsa** – CAD 100,- Jānis un Gita Lukstiņš;
- Marija MAUČE** – USD 100,- Diane Citron Mauče;
- Olga MEDNIS un trīs bērni** – USD 200,- Andrejs Olte;
- Rodions un Betija Malvīne MERGINS** – USD 4000,- Leo un Helena Steinerts;
- Zigurds MIEZĪTIS** – CAD 500,- Solveiga Miežītis;
- Inta NOLLENDORFA** – USD 400,- Lalita Muižniece*;
- Ārija OLTE** – USD 200,- Rasma Dinbergs*;
- Jēkabs PALIEPS** – CAD 200,- Jānis Radvils Palieps;
- Metropolīts Augustīns PĒTERSONS** – CAD 500,- Eiženija Vītols*;
- Rita PETRIČEKA** – USD 10 000,- Juris Petričeks**;
- Jānis PLOSTNIEKS** – USD 100,- Dailons Stauvers;
- Velta PRIEDĪTE** – USD 20,- Ainis A. Priedīte;
- Jānis RAUDIŅŠ** – USD 15,- Juris Raudiņš;
- Anna un Olģerts RIPA** – USD 100,- Aija Horton;
- Dr. Jānis ROBIŅŠ** – USD 100,- Regina Švarcs;
- Bertrams ROZENBERGS** – LVL 20,- Dzintra Miška*;

Anna SAUSIŅA – LVL 40,- Dzidra Platbārde;
Margarita SIDERS – USD 200,- Ilze Muehlenbachs;
Liene SĪLIS – USD 500,- Ilze Sīlis;
Dagnija SKOMBA – CAD 200,- Vija Skomba*; USD 500,- Valdis Skomba ar ģimeni; 100,- Ārija un Ilmārs Bergmanis; Ruta, Ivars un Arnolds Freimanis; Gunta un John Vilciņš; 40,- Anita V. Briedis-Bilsens un Elmars Bilsens;
Arnis SKULTE – USD 200,- Jānis un Karena Karps; 100,- Mīniona un Gatis Plūme; L. Sprenne; 75,- Ieva un Uldis Briedis; Valdis un Dagnija Skomba; 50,- Aina un Jānis Baumanis; Ārija un Ilmārs

Bergmanis; Austrā un Ivars Kellers; 25,- Dace Pencis;
Norman SLAVIK – USD 25,- Laima un Andrejs Raize;
Ivars STIEBRIS – USD 100,- Eriks un Emmi Bajārs;
Konstantins SVENČEKIS (1926–2013) – USD 200,- Franciska Sventeckis; 100,- Helene Pizičs; Māra un Eugenij Počs;
Guntis ŠRĀDERS – USD 100,- Inta Šrāders*;
Voldemārs UPENIEKS – USD 100,- Sigrid Upenieks*;
Dagmāra VALLENS – USD 300,- Laimdota Sausais; 250,- Maija Paegle; 200,- Bitīte un Uldis Blukis; 100,- Aija un Andrejs Pelše; Ints Rupners; 75,- Jānis

Riekstiņš; 50,- Aina un Jānis Baumanis; Gunta Harvey; Biruta Surmanis; 35,- Phyllis Vining;
Laimdota VĀRPA – USD 25,- Lucille Rossberger;
Jūlijs un Marija VĒRPELIS, tēva skolasbiedrs Jānis MEDENIS, krusttēvs Andrejs BĒRZIŅŠ – USD 100,- Ilga Breikšs*;
Prof. Juris VĪKSNIS – USD 100,- Gundars un Valda Ķeniņš;
Mācītājs Verners VOITKUS – AUD 150,- Brigita Voitkus;
Valfrīds ZARIŅŠ – USD 50,- Erika Clawson;
Juris ZĪVARIS – USD 50,- Aina un Jānis Baumanis;
H. ZVIRBULIS – CAD 100,- Rolfs Alksnis.

Ziedojumi DAŽĀDIEM MĒRĶIEM

no 2013. gada 1. jūlija līdz 2013. gada 31. decembrim

* Ziedojumi Nākotnes Namam

** Ziedojumi Draudzīgajam izai-
cinājumam

AUD 9500,- DV Kanberas no-
daļa Austrālijā*; **2800,-** Aldis
J. Birzulis; **2200,-** Elfrīda Rimšā-
ne*; **2050,-** Biruta Brūns; **600,-**
Dzidra Cekuliņa*; **550,-** Sid-
nejas Latviešu biedrības Dāmu
kopa; **250,-** Korp. Spīdola Sidne-
jas kopa*; Artis Medenis (125,-
*); **200,-** Olita Jepson; Natālija
Neiburga; **150,-** Velta Krūmi-
ņa; Astride Lodēns*; J. B. Meiers
(50,-*); **100,-** Tāivaldis Ābele*;
M. un A. Balodis; Inese Drēziņa;
Ēriks Ingevicis*; Ivars Mirovics;
Mērija un Jānis Paegle*; Arvīds
un V. Puķe*; Ausma Rozīte; Carl
un Marilyn Elliott Rubis; **80,-**
Vija Zars; **50,-** Dr. M. un A. Tin-
ni; Jānis Kārklīņš; Daira Tuktēna;

40,- Edvīns Lecons; **20,-** Ingrida
Garofali;

CAD 25 000,- Skaidrīte un
Evalds Bandenieks*; **1100,-**
Melita Birznieks*; **1000,-** Ano-
nīms; Hamiltonas Latviešu Bied-
rība*; Jānis un Ligita Galdiņš;
750,- Anonīms; **500,-** Jānis
Šņuciņš*; Kārlis Šūns; **350,-** Bi-
ruta Platups*; **250,-** D. Krūmiņš;
200,- DV Londonas nodaļa Ka-
nādā; L. Gerdens; Brian un Anda
Johnston; Dr. Jānis Lūsis; Alfs
Ūdris; Ojārs Zers; **150,-** Kārlis
Vasarājs (75,-*); **110,-** Jānis un
Irēne Tenteris*; **100,-** Toronto
Latviešu biedrība; Edvards un
Vera Auders*; Gunārs Auniņš;
Ingrida Bulmanis; Regīna Dī-
riņš; Lilīta Kelle; Milda Pirs;
Galina Rudzītis; G. Vilks*; **50,-**
Jānis Bunkis; Alberts

Caune; Gundega Dāvidsons*;
Voldemārs un Andra Kankis;
Rute Pakalns; Gunars Reinfelds;
Valdis Tikiņš; Uldis un Joan
Treiers; Aina Zibens; **25,-** Velga
Feizaks; Māra Kūlnieks;

EUR 1000,- Maija Sinka; Vaira
Tempel*; **300,-** Laima Urdze;
200,- Dr. Maksims Strunskis;
100,- Ziedonis Cukainis; Jānis
Neimanis;

GBP 100,- Hilda Coen*;

LVL 1000,- Mārtiņš Antons;
500,- Aleksandra un Jānis Ci-
guzis*; **492,-** DV Hamiltonas
nodaļa Kanādā; **250,-** Valdis
Liepiņš; **240,-** Andreja Eglīša
Latviešu Nacionālais Fonds;
200,- I. Ozoliņas-Bērziņas ār-
sta prakse; Evarts Anosovs**;

Dr. Maksims Strunskis; **182,-** DV apv. Linkolnā; **120,-** Vairis Blaubergs; **100,-** DVF Notinghamas nodaļa; Nils Ebdens; Uldis Ivars Grava*; Andrejs Veisbergs*; **75,-** Armands Tomelis*; **50,-** Staatspolitische Gesellschaft; Georgs Andrejevs*; Lolita Čigāne; Ingrida Garofali; Juris Jauntirāns*; Māra Pelēce*; **46,-** Julie Petit; **40,-** Brigita Muzikante*; **30,-** Politiski represēto apvienības Limbažu nodaļa; **25,-** Māra un Ojārs Celle; **20,-** Rūta Dimanta; Vera Veilande*; **15,-** Anita Rožkalne*; **5,-** Kārlis Pētersons;

USD 25 000,- Valters Nollendorfs*; **13 000,-** Millija Howe Lūsiņa*; **10 000,-** Visvaldis Dzenis*; **5000,-** Velta un Jānis Lazda*; Uldis Roze (Sidnija Aivensa grāmatas "Debesis ir tik tumšas" izdošanai); **4000,-** DV apv. Dienvidkalifornijā*; **3000,-** Dr. Sigrida Renigers*; **2000,-** Edgars Bērziņš; Dzintra un Jānis Janavs*; Anda un Kārlis Šteinmanis*; **1500,-** Klīvlandes Latviešu biedrība; Jānis un Gundega Peniķis*; Ilze H. Stalis; **1000,-** Rasma Aistrauts; Evarists Bērziņš; Anonīms; Edwards Strazdiņš; Julijs Vilde; **800,-** Leo Steinerts (500,-*); **600,-** Maija Zīle; **500,-** Čikāgas Latviešu draudžu sadarbības kopa; Vašingtonas Latv. ev. lut. draudzes Dāmu komiteja; Elmer Freibergs; Karen Greever; Andrejs un Inta Grots; Dagmāra un Ilmārs Kalniņš; Valda Kalniņš-Levy, MD; Dzintra un Vilmārs Kukainis*; Ruta Straumanis*; Juris un Ilze Upatnieks; **400,-** Vaira un Viesturs Paegle; **300,-** Latviešu Katoļu studentu un akadēmiķu apvienība Dzintars, ASV

Vienība; Nūbransvikas-Leikvudas Ev. lut. draudzes Dāmu komiteja; V. Bērzzariņš; Gunta Harvey; Gunta un Ārijs Pakalns; Ara Pumpurs; O. un R. Skostiņš; **250,-** Sigurds Brīvkalns; Aivars Celmiņš; Miķelis un Sarah Giga; Aivars Kuplis; Uldis Sīpols; Daira Skriblis; **205,-** Trimdas Vēstures ievirze 3x3 nometnē Garezerā, kopziedojums* (Biruta Abula, Daine un Jānis Auziņš, Irene Balka, Dzintra Caune, Jana Cāzere, Aija Ebdena, Anda Gemanē-Finan, Viktorija Gilbert, Juris Jauntirāns, Andra Lielbriede-Lance, Vija Miezīte, Rasma Oliņa, Rasma Plāte, Māris Preiss, Rasma Priede, Valija Raucepa, Lauris Rožkalns, Arnolds un Līga Ruperts, Ilze Schwartz, Laila un Viesturs Upīte, Skaidrite un Juris Valainis, Ivars Vilciņš, Inga Zadvinska, Paulīne un Zigfrīds Zadvinskis, Jānis Zeltiņš); **200,-** Erita un Ilmārs Dzilna; Ausma un Visvaris Ģiga; Dagnija Krēsliņš; Margaret un Kārlis Ķirsis; Ērika Orchard; Tāivaldis Paegle; Vera Riekstiņš; Guntis Striķis; Biruta Vārsbergs; Aivars un Gundega Vilemsons; **135,-** Gunta Semba Puzule*; **120,-** Ivars Avots; Vita Bite; **110,-** Des Moines un apkārtnes tautieši ASV; Olafs Cimermanis*; **100,-** Indianas Latv. Pensionāru biedrība; Indianas Latviešu katoļu biedrība; Katskiļu 3x3 nometnes Trimdas ievirzes dalībnieku kopziedojums*; Ņujorkas Latv. ev. lut. draudzes Longailendas Dāmu komiteja; Brigita Balaram; Linda un Osvalds Belte; Aija Blitte; Rota un Gunārs Boršteins; Elga M. Cace; Elmārs Ēvele un Astrida Mengelis*; Ivars un Carol Jozus; Ģirts Krūze; Alda Ķirsis; Arvids Lielkājs; Jānis Liepnieks; Ilga un

Boriss Mangolds; Guntis Ore; Māra un Andris Padegs; Anita Počs; Gerda Roze; J. Skābardis; Apolonija un Imants Timrots; Edvin Tums; Daina un Andris Ūdris; Rasma Upmanis; Dzintris Vallis; Manfreds Ziverts; **80,-** Edvīns Upītis; **75,-** Aivars Aistars; Biruta Bībelnieks; Baiba Rosenkranz; **50,-** Andrejs Bacians; Erik Dambergs; Gunta Douglas; Ausma Erikson; Anda Foster; Mary Glynn; Marta Grīnbergs; Gunars un Gunta Grube; Daurmants Hazners; Vija Hosp; Elza Kozlovskis; Vija un Leons Liepa; Silvija Lizlovs; Edward Mackus; D. un R. Martinsons; Miervaldis Mieriņš; Leonija Petraska; Imants un Veronica Pīkols; Rita Podnieks; Vita Ramanis; Dzidra Reimanis; Ligija Roze; Māris Roze; Andrejs Rozentals; Dace Sprecher; Maija Strēlniece*; Aira Veiss; Milda E. Vītols; W. un I. Weir; Erna un Jānis Zālītis*; Dzintra Zariņš; **40,-** Raimond Cerbins; Roland Strolis; Leo Vedners; **35,-** Māra Brikovskis; **30,-** Juris Abrenietis; L. Romance; Velga Rukuts; Imants Zeidlickis; Nīna Zviedris; **25,-** Gunars Andersons; Nicholas Berkholtz; Ilga Dimbirs; Indulis un Myrna Liepiņš; Paul Maldutis; Imants Strautmanis; Maija Stumbre; Jānis Vaskis; Ausma un Harijs Zikmanis; **20,-** Saginavas Latviešu klubs; John C. Anderson; Ilona Arter; Diana Francis; Ingrida K. Jirgens; V. Kancans; Dr. Mark un Ināra Liepa; Anita Molander; Lidija L. Odeiko; Maigonis Otto; Jānis Pogulis; Roland un Vivian Strolis; Valentine Upats; Paul Upsons*; **15,-** Mudite Pramnieks; **10,-** Ojārs Brūveris; Harry Jancis; Zenta Kampars; Pauls Kupšis; **5,-** Guntis Puriņš.

In this issue

The picture on the front page shows the sign on the former KGB building in Rīga where the Museum has prepared an exhibition and organised guided tours of the prison cells.

The leading article by Valters Nollendorfs, the Chairman of the Board of the Museum Association, is entitled "Essentially only good news". Last year's financial support from donors has been particularly generous and the government's grant for this year is about 3.5 times larger than the sum received for each of the previous four years. He also gratefully acknowledges the special donations received to overcome the financial crisis. Unfortunately the progress of the reconstruction of the Museum building has again been delayed, but fortunately, it has not stopped. Again this summer the Museum is open in two locations – the old exhibition and the new one in the temporary quarters. Lastly, he mentions that due to the retirement of the present director, the new director Dr. Gunārs Nāgels will take over from July 1.

Page 2 shows a picture of the visit to the Museum of the king of Sweden, Carl XVI Gustaf, and Queen Silvia. V. Nollendorfs guided them in the exhibition and at the conclusion of the tour Aija Ebdene gave the king a copy of two pictures from 1956 which show him as a small boy holding a flag of Latvia that he has just received from a group of Latvian refugee children (including Aija Ebdene) on a trip to Sweden from Germany.

Page 3 contains a short note about the Museum visit of the Canadian Minister of Foreign Affairs and a picture of the opening of the exhibitions

in the former KGB building. Pages 4 and 5 show pictures inside the KGB building and the group of Museum trained guides who conduct excursions in the building. The building will remain open until October 19.

Pages 6 and 7 contain an interview with the retiring director, Gundega Michele, about the early years of the Museum and some reflections about her work for the Museum.

Page 8 describes an essay competition for students of three cities of Latvia organised by our Education Department in cooperation with the Ministry of Culture. The essay topic was "The Popular Front of Latvia" and the winners and their teachers are shown.

Page 9 briefly describes the book "Latvia's Stories of WW2" by the Museum historian Dr. Uldis Neiburgs that was opened in early May and immediately became a bestseller in bookstores of Rīga. The same page has a picture and description of a new instrument acquired by the Audiovisual Department in order to digitalise 8 mm and Super 8 mm films.

The next two pages describe and show a few new acquisitions for the Museum collection. They are a large collection of historic photos of the Latvian envoy in Sweden before WW2, a small tea kettle used in a hard labour camp of the Perm region also by Gunārs Astra who was incarcerated for 15 years for "anti-Soviet activities", a drawing of two brothers incarcerated on suspicion of espionage during the Cuban crisis, a large number of items used by an anti-Soviet group from 1979 to 1983 to produce leaflets and proclamations.

Another section of the new permanent exhibition has been built – it is the model of a deportation railroad car and is shown and described on page 12. Page 13 shows the memorial for the Holodomor in the Ukraine where our travelling exhibition "The Tragedy of Latvia. 1941" was opened at the height of the Maidan demonstrations. On the same page is also an In Memoriam for a major supporter of the Museum, Aina Galēja-Dravniece.

Page 14 contains an appeal to the supporters of the Museum to send their e-mail addresses to the Museum in order to improve communications. There is also a letter of appreciation for the long term support given to the Museum by the Lady's Group of the Sydney Latvian Association on their 40th anniversary celebration.

All Museum supporters are gratefully acknowledged and the last few pages show lists of financial donations received from 1 July to 31 December 2013. //

Gundega Michele,
Director

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojumu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne

Ziedojumus muzejam un grāmatu pasūtīnājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā, Raiņa bulvārī 7, Rīgā, LV-1050, SEB banka, kods UNLALV2X, konta nr. LV67UNLA0002400700517. Muzejā var ziedot ar kredītkarti.

Pa pastu var pieteikt ziedojumu, uzrādot vārdu, adresi, tālruņa numuru, kartes nosaukumu, numuru un derīguma beigu termiņu.

Kanādā: čeki rakstāmi LRDF ("Latvia Relief and Development Fund") ar piezīmi "ziedojums Okupācijas muzejam", c/o Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean, ON K2H 5J2, Canada. Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi Okupācijas muzejam, Ināra Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick, NSW 2031, Australia.

Lielbritānijā: Inese A. Smith
36 Fairmount Drive
Loughborough
LE11 3JR, United Kingdom
ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA. Ziedojumi atskaitāmi, aprēķinot ienākumu nodokļus.

Ar kredītkarti vai Paypal tiešsaistē muzeja mājas lapā www.omf.lv

Apkārtraksts nr. 37,
2014. gada pavasarī, Rīgā.
Iznāk divas reizes gadā.
ISSN 1407-3668
Redaktores Līga Strazda, Inese Krieviņa, korektore Dzintra Auziņa, maketētājs Jānis Kulmanis.

Atsauksmes par šo apkārtrakstu
aicinām sūtīt uz
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv

Latvijas Okupācijas muzejs,
Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050

Tālruni: birojs – 67212715,
Izglītības nodaļa – 67211030,
www.omip.lv
Fakss 67229255
E-pasts: omf@latnet.lv
Mājaslapa: www.omf.lv
www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Vāka foto: "Stūra māja" Brīvības un Stabu ielas stūrī